

Oponentský posudek diplomové práce

Věra Okénková: Budova 18, rue Bonaparte. Místo paměti a jeho význam pro Čechy žijící v Paříži. FF UK, Praha 2014, 133 str. + Přílohy.

Předložená diplomová práce Věry Okénkové představuje velmi zdařilý pokus komplexně zachytit určité způsoby sociálního chování, který se váží na konkrétní budovu v Paříži. Když uplatníme premisy proslulého francouzského historika a teoretika kultury Michela de Certeau jde spíše o „dělání“ dějin než o „dělání“ v rámci každodennosti. Jinak řečeno lze taktéž hovořit o prostorové habitualitě.

V této souvislosti doporučuji přihlédnout k dílu shora zmíněného badatele v oblasti historických sociálních věd, jenž náleží rovněž k teoretikům každodennosti hlavně se svou prací *L'invention du quotidien. Tome 1: Arts de faire*. Zde se mimo jiné nachází výstižná kapitola o chůzi ve městě (*Marches dans la ville*). Jde vlastně o „praktikování“ prostoru včetně „mapování“, vytváření itineráře apod. Právě v případě studované budovy lze i takto uvažovat. Ale to je v podstatě jedna eventualita přístupu k této problematice.

Jako přísný oponent shledávám, že v závěrečné práci Věry Okénkové chybí snad tato jediná bibliografická položka. Diplomantka se však bez ní obešla. Hned v úvodu je třeba podtrhnout tu skutečnost, že soupis literatury je vskutku impozantní a navíc reprezentativní. Nadto autorka práce je pro svůj úkol výborně jazykově vybavena, takže mohla nejen využít sekundárních zdrojů, nýbrž i provést potřebný terénní výzkum. Je obdivuhodné, že efektivně využila svůj pobyt v Paříži k intenzivnímu terénnímu výzkumu v několika institucích a spolcích.

Vysoce je třeba hodnotit, že diplomová práce je přehledně rozčleněna na čtyři části, které se dále rozpadají na kapitoly a podkapitoly. V první části se probírají „Teoretická východiska práce“, kde postupně zaznívají kategorie paměti, domova, identity, migrace, adaptace a integrace. Značná pozornost je věnována problematice místa. Druhá část objasňuje „Metodologická východiska výzkumu“, a to v neobvyklém rozsahu: pozorování, etnografická interview, dotazníkové šetření, archivní prameny a příslušná etika výzkumu. Hlavní přínos práce bezpochyby spočívá ve třetí a čtvrté části, zde se podrobně, přímo do detailů prezentují „Česká místa ve Francii“ a „Význam budovy 18, rue Bonaparte pro Čechy ve Francii“.

Stručně řečeno - stanovené výzkumné otázky byly nápaditě objasněny. Věře Okénkové šlo především o současný vztah k budově, dále proměny jejího vnímání v průběhu dějin a v neposlední řadě její význam v procesu integrace do nové společnosti. Diplomantka přistupovala ke svému tématu s potřebnou reflexí, plně si při svém bádání uvědomila širší kontexty migrace, paměti, studia identit apod. Za pozornost určitě stojí, že autorka práce kontaktovala více jak šest desítek respondentů, od nichž získala potřebná data, aby je následně mohla analyzovat a prezentovat rovněž vizuálně v instruktivních grafech. Celkovou atmosféru připomínají obrazové přílohy, obsahující fotografie.

Spíše na okraj práce uvádím, že je škoda, že se Věra Okénková již přirozeně nemohla setkat s významnou figurou pro pařížský život, s Josefem Fišerou (1912 – 2005), jenž před deportací zachránil v okupované Francii 129 Židů, z toho 82 dětí. Český vlastenec Fišera se za druhé světové války výrazně podílel na protinacistickém odboji a do konce svého života mimo jiné organizoval péči o československé válečné hroby ve Francii. (Viz Fišerovy memoáry, které napsal společně s manželkou Eugénií: *Vzpomínky, svědectví a naděje*. Praha: V ráji 2002.)

Celkově lze konstatovat, že Věra Okénková ve své diplomové práci osvědčila schopnost získat relevantní údaje ke zvolené problematice terénním výzkumem. Prokázal, že je schopna na vysoké úrovni teoreticky pracovat v příslušné oblasti studia a že umí získané poznatky interpretovat. Předložená práce je pečlivě provedena jak po stránce metodologické a teoretické, tak i praktické. Stylisticky je text velmi dobře zvládnut; je přehledný a čtivý. Je z něho patrné zaujetí pro zvolený předmět studia.

Závěr: Protože Věra Okénková podala výborný badatelský výkon, práci lze přijmout jako vhodný podklad pro obhajobu. Práce vyhovuje náročným kritériím, navrhuji hodnocení známkou v ý b o r n ě .

V Praze dne 13. června 2014

Doc.PhDr. Bohuslav Šalanda, CSc.

